

Itä-Suomen
ympäristölupavirasto

PÄÄTÖS

Nro 75/02/1
Dnro 2002/19(YHy)
Annettu julkipanon jälkeen
20.12.2002

HAKIJA Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

ASIA Päijänteen säännöstelyluvan lupaehtojen muuttaminen

HAKEMUS

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on ympäristölupavirastolle 30.1.2002 toimittamallaan, 25.3.2002 täydentämällään hakemuksella pyytänyt, että ympäristölupavirasto muuttaisi Päijänteen säännöstelyluvan ehtoja säännöstelymääräysten ja kalatalousvelvoitteiden osalta.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on samaan aikaan ympäristölupavirastolle toimittamallaan hakemuksella pyytänyt Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelypäätöksen lupaehtojen muuttamista.

Säännöstelymääräykset

Säännöstelymääräysten muuttaminen on tarpeen, koska ne eivät kaikilta osin vastaa muuttuneita vesistön käytön tarpeita. Varsinkin virkistyskäytön lisääntyminen on aiheuttanut tarvetta säännöstelyn kehittämiselle.

Päijännettä säännöstellään säatelemällä Päijänteestä Kymijokeen virtaavaa vesimäärää Kalkkisissa sijaitsevan säännöstelypadon avulla. Valtaosa eli 62 % Päi-

jänteen vedestä virtaa kuitenkin Kalkkisten luonnonkosken kautta, joten padolla voidaan vaikuttaa vain osaan Päijänteestä virtaavasta vesimäärästä.

Päijänteen säännöstelyyn on myönnetty lupa Toisen vesistötoimikunnan 2.2.1953 antamalla päätöksellä, jonka Korkein hallinto-oikeus on 25.1.1954 antamallaan päätöksellä pysyttänyt. Toisen vesistötoimikunnan päätöksen mukaan säännöstely tapahtuu tavoitekorkeuksien mukaan. Kalenterivuosi on jaettu viiteen eri ajanjaksoon. Jaksojen päättymisajankohdille määritetään tavoitekorkeus, joka määräytyy jaksoa edeltävän ja sitä seuraavan jakson vetisyyden mukaan. Hakemuksessa on pyydetty, että tavoitekorkeuksia muutetaan hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti. Suurimmat muutokset on esitetty kaikkein alimpiin vedenkorkeuksiin.

Voimassa olevien säännöstelymääräysten mukaan Kalkkisista juoksetettavan vesimäärän muutos saa olla enintään 50 m³/s viiden vuorokauden aikana. Hakemuksessa on pyydetty, että muutos saisi olla enintään 100 m³/s viiden vuorokauden aikana. Juoksutuksen on nyt oltava Kalkkisten padolla vähintään 120 m³/s uiton aikana. Hakemuksessa on pyydetty määräyksen muuttamista siten, että juoksutuksen tulee olla vähintään sellainen, että Kymijoen virtaama Kuusankoskella on vähintään 130 m³/s, mutta virtaama saa olla pienempi kuin 130 m³/s, jos luonnonmukainen vesimäärä on tätä pienempi.

Muutoksen johdosta keskivedenkorkeus nousee noin 5 cm. Suurin vaikutus on kuivien vuosien alimpien vedenkorkeuksien nousu. Ne nousevat enimmillään 35 cm. Ylimmät vedenkorkeudet eivät nouse nykyiseen verrattuna.

Muutoksesta aiheutuu hyötyä erityisesti virkistyskäytölle, koska Päijänteen vedenkorkeus tulee olemaan entistä useammin virkistyskäytön kannalta sopivalla tasolla. Virkistyskäytölle koituvan hyödyn määräksi on arvioitu noin 0,17 milj. euroa vuodessa. Kalaston osalta muutos on kokonaisuudessaan positiivinen, mutta merkitykseltään vähäinen. Hauki hyötyy muutoksesta kuivina keväinä, jolloin poikastuotanto tulee olemaan 10 % nykyistä suurempi. Kymijoen voimataloudelle syntyy hyötyä noin 11 605 euroa vuodessa. Voimataloushyöty kasvaa, koska Päijänteen juoksutuksia siirtyy kevästä ja kesästä syksyyn ja talveen, jolloin energi-

an hinta on korkeampi. Muutoksen vaikutukset maa- ja metsätalouteen ovat vähäiset. Kasvukauden keskivedenkorkeus nousee noin 4 cm nykyisestä. Muutos kohdistuu kuitenkin pääosin keskimääräistä alempiin vedenkorkeuksiin eikä kasvukaudella tule esiintymään nykyistä enempää keskimääräistä suurempia vedenkorkeuksia.

Päijänteen ja Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelyn vaikutuksia Kymijokeen ei voi erottaa toisistaan. Säännöstelypäätösten muutosten aiheuttamat muutokset Kymijoen virtaamiin ovat vähäisiä suhteessa virtaamien luontaiseen vaihteluun. Muutosten aiheuttamat virtaamamuutokset tapahtuvat nykyisten normaalien virtaamavaihtelujen puitteissa.

Ympäristökeskus on esittänyt, että sen maksettavaksi ei määrätä korvauksia Kymijoen voimalaitokset omistaville yhtiöille mahdollisesti koituvista vähäisistä laskennallisista energianmenetyksistä. Mikäli voimayhtiöille kuitenkin määrättäisiin korvauksia energianmenetyksistä, tulee ne määrätä Suomen valtion ja Kymijoen voimayhtiöiden muodostaman säännöstelytoimikunnan 23.6.1960 tekemän sopimuksen mukaisesti määrätä säännöstelytoimikuntaan kuuluvien voimayhtiöiden yhteisvastuullisesti maksettaviksi.

Kalatalousvelvoite

Toisen vesistötoimikunnan antamassa säännöstelyä koskevassa päätöksessä määrättiin, että jos myöhemmin todetaan, että säännöstely aiheuttaa vahinkoa vesistön kalakannalle, on hakija velvollinen ryhtymään kalakannan säilyttämiseksi niihin toimenpiteisiin, joita maataloushallitus pitää tarpeellisina. Maa- ja metsätalousministeriö on kirjeellään 6.9.2001 Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle hyväksynyt kalatalousmaksun käyttöä koskevan suunnitelman vuosille 2001 – 2002 toimeenpantavaksi siten, että kompensatio säilyy entisellään eli 200 000 kappaleen 1-kesäisen siianpoikasen kustannustasolla.

Ympäristökeskus on nyt puheena olevassa hakemuksessaan pyytänyt, että kalatalousvelvoitetta koskeva Toisen vesistötoimikunnan päätöksen 2.2.1953 14) lupaehto muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"Luvan saajan on maksettava Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikölle vuosittain 170 000 markan (28 592 euron) suuruinen kalatalousmaksu käytettäväksi Päijänteen säännöstelykalataloudellisten haittojen vähentämiseksi ja toimenpiteiden vaikutusten tarkkailemiseksi Päijänteellä. Maksun käytöstä on kuultava Pohjois-Päijänteen, Etelä-Päijänteen, Kuhmoisten, Sysmän ja Jämsänjokilaakson kalastusalueita sekä Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikköä. Maksu on suoritettava tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa seuraavan vuoden alusta alkaen vuosittain tammikuun kuluessa."

Nykyisin voimassa oleva Päijänteen säännöstelyn istutusvelvoite on hakijan mielestä epätarkoituksenmukainen. Sillä ei voida ottaa huomioon Päijänteen kalakannoissa tapahtuvia muutoksia riittävän nopeasti. Kalatalousmaksu vastaa suuruusluokaltaan nykyisen kalatalousvelvoitteen tasoa.

HAKEMUKSEN TIEDOKSIANTO

Hakemus on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:n mukaisesti annettu kuuluttamalla tiedoksi. Muistutukset, vaatimukset ja mielipiteet tuli toimittaa ympäristölupavirastolle viimeistään 5.6.2002.

MUISTUTUKSET

1. Keski-Suomen ympäristökeskus on ilmoittanut, että se ei vastusta Päijänteen säännöstelyn tarkistamista eikä kalatalousvelvoitteen muuttamista kalatalousmaksuksi hakemuksessa esitetyllä tavalla. Mikäli kalataloudelle aiheutuva haitta osoittautuu tutkimuksissa hakemuksessa edellytettyä suuremmaksi, tulisi kalatalousmaksua tarkistaa toteutuneita vahinkoja vastaavaksi.

Päijänteen ranta- ja vesialueita sisältyy eri puolilla vesistöä Suomen Natura 2000-verkostoehdotukseen. Näille alueille kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:issä säädetyllä tavalla. Ympäristölupaviraston tulee myös harkita, edellyttääkö lupahakemukseen suostuminen eräiden Natura 2000-verkostoehdotuksen valinnan perusteena olevien luontotyyppien pitkäaikaisen seurantavelvoitteen asettamista. Koska säännöstely on todettu vaikuttavan merkittävästi rantavyöhykkeen kasvillisuuteen ja ekologiaan, pitäisi myös tältä osin harkita pitkäaikaisen seurantavelvoitteen asettamista.

2. Hämeen ympäristökeskus on puoltanut Päijänteen säännöstelyn tarkistamista hakemuksessa esitetyllä tavalla.

3. Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus on vaatinut, että hakija on velvoitettava maksamaan Keski-Suomen ja Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskuksille yhteisesti 75 800 euron vuotuinen kalatalousmaksu käytettäväksi kalastolle tai kalastukselle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemistä tai vähentämistä tarkoittavien toimenpiteiden toteuttamiseen säännöstelyn vaikutusalueella. Kalatalousmaksuun sisältyy myös sillä suoritettavien toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailu. Kalatalousmaksun käytöstä on kuultava vaikutusalueen kalastusalueita.

Lisäksi työvoima- ja elinkeinokeskus on vaatinut, että hakijan tulee tarkkailla toimintansa vaikutuksia säännöstelyn vaikutusalueen kalastoon ja kalastukseen Keski-Suomen ja Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskusten yhteisesti hyväksymän ohjelman mukaisesti. Hakija on myös velvoitettava tarkistamaan säännöstelyä koskevan luvan ehdot määräajoin, ensimmäisen kerran 10 vuoden kuluttua.

Vaatimustensa perusteiksi työvoima- ja elinkeinokeskus on esittänyt muun muassa, että se hyväksyy hakemuksen mukaisen esityksen lupapäätöksen muuttamisesta, vaikka muutoksen hyödyt kalastolle jäävät melko vähäisiksi. Kalastolle ja kalastukselle aiheutuvat haitat tulisi ehkäistä täysimääräisesti. Virkistyskalastuksen voidaan katsoa hyötyvän muutoksesta. Päijänteen säännöstelystä aiheutuu haittaa erityisesti hauen ja siian poikastuotannolle ja sen vuoksi erityisesti hauen kalastukselle. Myös mateen kalastus on vaikeutunut. Kalatalousmaksun määrän perusteena tulisi pitää poikastuotannon vähenemää, joka on hauen osalta 155 000 poikasta ja siian osalta 150 000 poikasta. Hauenpoikasten hinnassa on otettava huomioon myös poikasten levittämisestä ranta-alueille aiheutuvat kustannukset.

4. Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus on vaatinut, että luvan saajan on maksettava Hämeen ja Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskuksille yhteisesti 75 800 euroa vuodessa käytettäväksi säännöstelystä aiheutuvien kalataloudellisten haittojen vähentämiseen ja toimenpiteiden tuloksellisuuden seurantaan. Mak-

su on maksettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Kalatalousmaksun käyttöä suunniteltaessa on kuultava Päijänteen kalastusalueita.

Luvan saajan on tarkkailtava säännöstelyn vaikutuksia Päijänteen kalakantoihin ja kalastukseen Hämeen ja Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskusten yhteisesti hyväksymän ohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelma on toimitettava työvoima- ja elinkeinokeskusten tarkastettavaksi kolmen kuukauden kuluttua tarkistetun luvan saatua lainvoiman.

Luvan saajan on vuoden 2012 loppuun mennessä toimitettava lupavirastolle uusi hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Hakemukseen on liitettävä selvitys mahdollisuuksista edelleen vähentää säännöstelystä Päijänteen rantaluonnolle, virkistyskäytölle, kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvaa haittaa.

Kalatalousmaksun määrän perusteena tulee pitää hauen poikastuotannon vähenemää, joka on hauen osalta 155 000 poikasta ja siian osalta 150 000 poikasta. Istukkaiden hinnoissa on otettava huomioon kuljetuskustannukset ja hauenpoikasten hinnassa myös poikasten levittämisestä ranta-alueille aiheutuvat kustannukset. Lisäksi kalatalousmaksuun tulee sisältyä istutusten tuloksellisuuden seurannasta aiheutuvat kustannukset.

5. Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus on sen toimialueeseen kuuluvan Kymijoen osalta lausunut, että Päijänteen säännöstely ja sen vaikutukset Kymijoen virtaamiin ovat haitanneet Kymijoen kalataloutta säännöstelyn aloittamisesta alkaen. Ongelma keskittyy Kymijoen alajuoksun itäiseen Pernoon haaraan, jota pitkin vaelluskalojen nousu Inkeroisiin asti 40 km ylävirtaan on vielä runsasvetisinä vuosina mahdollista. Päijänteen säännöstely yhdessä Parikan säännöstelyn, jolle Itä-Suomen vesioikeus on päätöksellään nro 15/YM I/81 myöntänyt luvan, kanssa haittaa vaelluskalojen kutunousua. Vaellus onnistuu aina kun Koivukosken luonnonuomassa on riittävä ohijuoksutus kesällä ja syksyllä. Päijänteen säännöstelyllä pyritään vähentämään ohijuoksutuksia voimataloustappioiden pienentämiseksi. Hakemuksen mukaisella muutoksella ei ole juuri vaikutuksia tähän tilanteeseen. Kuitenkin Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen vertailussa, joka koskee muutetun säännöstelyn mukaisia Kymijoen laskennallisia virtaamia ja

vuosina 1971 – 1998 toteutuneita virtaamia, oli havaittavissa virtaaman aleneminen loka-marraskuun aikana vaellussiian kutunousun aikaan. Säännöstelyn tarkistamisella näyttäisi siis olevan haitallisia vaikutuksia Kymijoen vaelluskaloille.

Asiassa tulisi vesilain 8 luvun 10 b §:n mukaisesti käsitellä Päijänteen säännöstelyn Kymijoen kalataloudelle aiheuttamia haittoja kokonaisuudessaan eikä vain säännöstelyn tarkistamisen vaikutuksia.

Hakija on velvoitettava ennen asian ratkaisemista tekemään lisäselvitys Päijänteen säännöstelyn vaikutuksista Kymijoen alaosan kalatalouteen esimerkiksi selvitysmenettelyssä.

Kymijoen alaosan kalatalouden kannalta on myös arveluttavaa hakemuksen esitys, jonka mukaan Päijänteestä purkautuvan veden määrää saisi viiden vuorokauden aikana vähentää 100 m³/s nykyisen 50 m³/s sijasta. Näin huomattava virtaaman muutos voi olla hyvin ongelmallinen Kymijoen vaelluskalojen kannalta. Esimerkiksi siirtyminen Koivukosken haaran talviminimiin 20 m³/s voi tapahtua Kymijoen alaosalla hyvin nopeasti, jos Päijänteestä purkautuvan veden määrää vähennetään noin radikaalisti.

Lisäksi olisi yleisen edun mukaista, että lupapäätös määrätään tarkistettavaksi 10 vuoden välein.

6. Korpilahden kunnan ympäristölautakunta on lausunut, että säännöstelyn tarkistamissuunnitelman mukaiset muutokset parantavat Päijänteen virkistyskäyttömahdollisuuksia merkittävästi. Uusissa lupaehdoissa tulee määrätä vesistötarkkailun lisäksi kalataloudellisesta tarkkailuvelvoitteesta. Kalataloudelle säännöstelystä aiheutuvat vahingot tulee kompensoida täysimääräisinä.

7. Metsähallitus on Kymijoen alajuoksulla sijaitsevan Langinkosken luonnonsuojelualueen hoidosta ja kalastuksesta vastaavana lausunut, että alue toimii lausunut, että Kymijoen virtaamat putoavat Langinkosken haarassa lähes vuosittain liian alhaisiksi vaelluskalojen nousuaikaan ja virtaamat ovat hyvin pienet usein myös talvella mädin haudonta-aikaan. Yhtenä syynä on Korkeakosken ja Langin-

kosken haaran välinen ns. Parikan virtaamajako, mutta myös Päijänteen säännöstely vaikuttaa Kymijoen alaosalla asti. Säännöstely vaikuttaa haitallisesti myös Langinkosken maisemaan, koska kosken pienimmät uomat kuivuvat kokonaan juoksuksen ollessa pienimmillään.

Metsähallitus on vaatinut, että Päijänteen säännöstelyluvan haltija tulee velvoittaa selvittämään säännöstelyn vaikutukset Kymijoen kalakannoille, varsinkin vaelluskalakannoille.

8. Graninge Energia Oy Kymijoen Pernoon haarassa sijaitsevien Korkeakosken ja Koivukosken vesivoimalaitosten omistajana on lausunut, että esitetty säännöstelyn tarkistaminen aiheuttaa näiden voimalaitosten energiantuotannon vähene mistä ja tuotannon siirtymistä kalliin sähkönhinnan syksy- ja talvikuukausilta halvemman sähkönhinnan kesäkuukausiin. Yhtiölle aiheutuu tästä energiantuotannon arvon menetystä, jota ei voi pitää siten vähäisenä, että sitä ei lainkaan tulisi korvata. Yhtiö on vaatinut, että vahinko on korvattava täysimääräisesti.

Yhtiölle aiheutuu säännöstelyn tarkistamisen johdosta vahinkoa energian tuotannon vähenemisen sekä sen ajallisen siirtymisen johdosta. Tulevina vuosina syntyvää vahinkoa ei voida laskea nykyisen sähköenergian hinnan avulla, vaan on käytettävä sähkönhintaennustetta hyvin pitkälle tulevaisuuteen. Sähkönhinta tulee nousemaan.

Yhtiö on muistutuksessaan esittämissä perustein katsonut, että säännöstelyn tarkistamisesta aiheutuvan vesivoiman menetyksen johdosta syntyvä vuotuinen vahinko on 14 562 €. Se on pääomitettuna 5 %:n korkokantaa käyttäen 291 240 €. Vesilain 11 luvun 3, 5 ja 6 §:n mukaisesti vesivoiman menettämisestä maksettava puolitoistakertainen korvaus on 436 680 €, minkä suuruinen korvaus on määrättävä maksettavaksi yhtiölle.

Siinä tapauksessa, että lupaviranomainen ei katsoisi voivansa hyväksyä yhtiön esittämää sähkönhintaennustetta, yhtiö on toissijaisesti vaatinut, että sille määrätään maksettavaksi kertakorvauksen sijasta vuosittain maksettava korvaus, joka lasketaan muistutuksessa esitettyjen kuukausittaisten energiamuutosten mukaan

käyttäen sähkön hintana pohjoismaisen NordPool sähköpörssin kyseisen kuukauden Suomen alueen Spot-hinnan kuukausikeskiarvoa.

9. KEMIJOKI Kymijoen Voima Oy Anjalankosken ja Inkeröisten vesivoimalaitosten omistajana on vaatinut, että sille on korvattava energian tuotannon menetys. Sähkön markkinahinnan, sen kehityksen ja vaihtelun eri vuodenaikoina perusteella arvioiden laskettu korvausvaatimus on vesilain periaatteiden mukaisesti pääomitetuna 77 600 €. Yhtiö on pidättänyt oikeuden täsmentää vaatimusta käsitteilyn aikana. Yhtiö tulee luopumaan vaatimuksestaan, jos voimantuottajien välillä päästään sopimukseen menetysten keskinäisestä korvaamisesta.

10. Pato Osakeyhtiö on ilmoittanut, että sillä ei ole asiaan liittyviä vaateita, mikäli muilla asianosaisilla ei ole korvausvaateita. Yhtiö on pidättänyt oikeuden palata asiaan, mikäli joku asianosaisista haluaa korvauksia.

11. Armas Luukkonen, Seppo Saarinen, Anne Mikkola, Liisa Nieminen ja Pekka Luukkonen ovat vastustaneet vedenkorkeuden nostamista Kymijoen Urajärven alueella ilman, että Kupparin sillan kantta nostetaan. Sillan kansi on niin alhaalla, että sitä alitettaessa on pienestäkin hyillisestä veneestä irrotettava peilit ennen sillan alitusta.

12. Jukka-Pekka ja Riitta Helena Lappalainen Tarulahden tilan RN:o 2:17, Padasjoen kunnan Nyystälän kylässä, omistajina ovat lausuneet, että tila rajoittuu Päijänteen Nyystölänlahteen. Hakemuksen mukainen Päijänteen säännöstelyn tarkistamissuunnitelma ei korjaa eikä korvaa säännöstelystä aiheutuneita haittoja. Säännöstelyn seurauksena tilan kovapohjainen hiekkaranta on muuttunut ruovikoksi, jonka pohjalla on maatumutta tai maatuvaa vesikasvustoa. Laiturit, uimakoppi ja venevaja ovat jääneet käyttökelvottomiksi. Säännöstelystä on aiheutunut haittaa kalastukselle, koska kevätkutuiset kalat eivät ole päässeet kutupaikoilleen. Päijänteen vedenkorkeudessa ei olisi ns. kevätkuoppaa, jos se olisi luonnontilainen. Kevättulvan puuttuminen aiheuttaa kaislikoitumista ja vesikasvien maatumista paikoilleen. Säännöstely on tuhonnut kalojen lisäksi myös muita rantaeläimiä. Virkistyskäytön lisäksi olisi otettava huomioon kotitarve- ja ammattikalastus. Säännöstelyn seurauksena on veden laatu heikentynyt.

Päijänteen säännöstelyn vedenkorkeustavoitteet tulee asettaa vähintään tasolle, joka on esitetty Mika Marttusen ja Erkki A. Järvisen julkaisussa Päijänteen säännöstelyn kehittäminen (Suomen ympäristökeskus, Helsinki, 1999) sivuilla 77 - 79. Jäänlähtöpäiväksi Päijänteen vedenkorkeuden tulisi nousta tasolle 78,40 ja kesällä tasoon 78,70.

Lappalaiset ovat vaatineet, että kalataloushaitat on korvattava täysimääräisesti käyttäen vertailupohjana tietoja Päijänteen kalakannan vahvuudesta ennen säännöstelyä. Myös muut ekologiset haitat on korvattava muun muassa siten, että säännöstelystä hyötyvä teollisuus ja tarvittaessa yhteiskunta korvaa tuhoutuneiden tai tarpeettomiksi jääneiden rantarakennelmien arvon sekä säännöstelyn seurauksena soistuneiden, mataloituneiden tai muulla tavoin käyttökelvottomiksi tulleiden rantojen kunnostuksen säännöstelyä edeltävään tilaan.

Lappalaiset ovat vaatineet korvausta tarpeettomiksi käyneistä rakennelmista seuraavasti: kaksi laituria 4 000 mk, uimakoppi 7 000 mk, kolme venevalkamaa 13 000 mk ja venevaja 25 000 mk. Lisäksi he ovat vaatineet, että ranta-alue on ennallistettava säännöstelyä edeltävään kuntoon siten, että kovan hiekkapohjan päälle kertynyt muta ja kasvillisuus juurineen poistetaan. Kotitarvekalastuksen säännöstelyn vuoksi menetetyn saaliin arvo 30 vuoden ajalta on korvattava 30 000 markalla.

Lappalaiset ovat pyytäneet saada tiedon siitä, kenelle korvausvaatimukset osoitetaan ja miten niitä koskevassa asiassa on meneteltävä.

Viranomaiset on veloitettava tiedottamaan säännöstelystä sekä siihen vaikuttamisen mahdollisuuksista ja sen haittojen korvausmenettelystä niin, että kaikki Päijänteen rantojen omistajat ovat tietoisia hankkeista. Tiedottaminen ja asiakirjojen nähtävänä pitäminen kunnanvirastoissa tai pitäjälehdissä ei ole riittävää.

Säännöstelypäätöksessä on määrättävä, että säännöstelyn aiheuttamien vesijättömaiden lunastuskorvaukset hyvitetään siten, että rannan omistaja vapautetaan sellaisten rannankunnostustöiden korvauksista ja vesijättömaan lunastuksista, jot-

ka ovat säännöstelyn aiheuttamien vahinkojen ja kiinteistön arvon säilyttämiseksi tarpeellisia. Maanomistajan asemasta on säännöstelijän suoritettava jakokunnille mahdollisesti maksettava korvaus.

**13. Etelä-Päijänteen, Pohjois-Päijänteen, Kuhmoisten, Sysmän ja Jämsänjo-
kilaakson kalastusalueet sekä Kopsuon, Suurenkylän, Nyystölän, Kuhmois-
ten kirkonkylän, Jokioisten, Vähä-Äiniön, Asikkalan kirkonkylän, Otamon,
Urajärven, Oravasaaren, Vaajanvirran, Oittilan, Juokslahden, Muuramen, Al-
ho-Toivilan, Seppolan, Moiskala-Vitikkalan, Soutusalmen, Salmen, Särkijo-
en, Korpilahden kylän, Pajulahden, Kähön, Salonsaaren, Anianpellon, Päijä-
län, Kalkkisten yhteisten vesien, Pulkkilan, Särkijärven, Liikolan, Veijon ja
Pirron osakaskunnat sekä Etelä-Päijänteen kalastusyhdistys, Päijänteen
ammaattikalastajat ry ja Metsähallitus, Länsi-Suomen alue** ovat vaatineet, että
säännöstelyluvan ehdoissa määrätään vuosittainen 70 200 €:n suuruinen kom-
pensaatio hauki- ja siikaistutuksiin korvaamaan säännöstelyn aiheuttamaa haittaa
Päijänteen hauki- ja siikakannoille. Se on kohdennettava hauen ja siian istutuksiin
sitien, että istutetaan esikasvatettuja hauenpoikasia 185 000 kpl ja 1-kesäisiä sii-
anpoikasia 240 000 kpl. Mikäli kompensatio määrätään kalatalousmaksuna ja
siihen liittyy tarkkailuvelvoite, on tarkkailuun käytettävä summa lisättävä tähän
kompensatioon.

Muistutuksessa mainituilla perusteilla laskettuna aiheutuu Päijänteellä säännöste-
lystä siian ja hauen lisääntymistappioiden vuoksi vuosittain keskimäärin 311 800
euron suuruinen kalataloudellinen haitta. Säännöstelyn haitta kohdistuu merkittä-
västi myös kalastuselinkeinoon.

14. Keski-Suomen Maaseutukeskus r.y. / Keski-Suomen Kalatalouskeskus
on vaatinut, että lupaehdoissa määrätään vuosittainen 70 200 euron suuruinen
kompensaatio hauki- ja siikaistutuksiin korvaamaan säännöstelyn aiheuttamaa
haittaa Päijänteen siika- ja haukikannoille. Kompensaation tulee perustua haitan-
kärsijöiden eli Päijänteen kalatalousyhteisöjen hyväksymään istutettavien kalan-
poikasten määrään 185 000 kpl esikasvatettuja haukia ja 240 000 kpl kesänvan-
hoja siikoja.

Kompensaatio tulee määrätä toimenpidevelvoitteena. Mikäli ilmenee tarvetta määrätä kalataloudellisia seurantavelvoitteita, niistä aiheutuvat kustannukset on korvattava erikseen määrättävällä kalatalousmaksulla.

15. Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry ja Kymenlaakson lintutieteellinen yhdistys ry ovat lausuneet, että Päijänteen ja Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelyt vaikuttavat Kymijoen virtaamiin niin, että niiden vaikutuksia ei voi erottaa toisistaan. Hakemusten mukaan säännöstelyjen tarkistamisilla ei ole sanottavaa vaikutusta vesiluontoon. Yhdistykset ovat painottaneet, että hankkeiden vaikutusalueilla on useita Natura 2000-kohteita, joiden olosuhteisiin pienetkin vedenpinnan korkeuksien ja virtaamien muutokset saattavat vaikuttaa. Näitä kohteita ovat Kymijoen lisäksi Pyhäjärvi, Muhjärvi, Laajakoskenjärvi, Ahvenkoskenlahti ja Santaniemen-selkä-Tyyslahti.

Yhdistykset ovat katsoneet, että hakemuksissa selvitettyjen vesi- ja rantakasvillisuuteen sekä pohjaeläimiin kohdistuvien vaikutusten lisäksi tulisi selvittää myös vaikutukset alueilla ilmoitettuun linnustoon ja muihin lajeihin sekä elinympäristöihin. Lisäksi juoksualueiden muutosten vaikutuksia tulisi seurata myös Kymijoen sedimentaatioalueilla, koska virtaamavaihtelut voivat vaikuttaa saastuneiden pohjasedimenttien erodoitumiseen.

Mikäli lisätutkimusten ja seurannan tuloksena havaitaan luonnon kannalta haitallisia vaikutuksia, on hakijalla oltava valmius tarkastella tilannetta uudelleen.

HAKIJAN SELITYS MUISTUTUKSISTA

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on muistutuksista antamassaan selityksessä lausunut **Keski-Suomen ympäristökeskuksen** seurantavelvoitteita koskevista vaatimuksista, että vuosina 1995 - 1999 toteutetuissa Päijänteen säännöstelyn kehittämisselvityksissä on selvitetty laajasti säännöstelyn vaikutuksia järven ja rantavyöhykkeen ekologiaan. Vaikutukset tunnetaan nykyisin hyvin. Säännöstelyyn tehtävät tarkistukset parantavat rantavyöhykkeen ja järven ekologista tilaa ja säännöstely palautuu lähemmäksi luonnontilaa, joten pitkäaikaisia seurantavelvoitteita ei tule määrätä.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on ilmoittanut, että sillä ei ole huomautettavaa **Hämeen ympäristökeskuksen** muistutuksen johdosta.

Keski-Suomen ja Hämeen TE-keskusten muistutusten hakija johdosta on lausunut, että muistutuksissa esitetyt siika- ja haukikantojen poikastuotantojen alenemat koskevat Päijänteen luonnontilan ja nykyisen säännöstelyn mukaisten olosuhteiden välistä eroa. Hakija on lausunut korostavansa sitä, että säännöstelyn tarkistuksen vaikutukset kalakantoihin ovat myönteisiä nykyiseen säännöstelyyn verrattuna. Hakija on ilmoittanut olevansa muistuttajien kanssa samaa mieltä siitä, että tarkistetun säännöstelyn toteuttamisen jälkeen aiheutuvaa kalataloushaittaa tulee kompensoida kalatalousmaksulla siten kuin hakemuksessa ja siihen liitetysssä suunnitelmassa on esitetty. Kalatalousmaksun määrä tulee laskea pitäen perusteena kustannuksia, jotka aiheutuisivat seuraavista istutuskustannuksista: 140 000 kpl esikesäisiä hauki-istukkaita à 0,16 €, 22 400 €, hauki-istukkaiden levityksestä aiheutuvia polttoainekustannuksia noin 1 000 € ja 240 000 kpl vasta-kuoriutuneita siianpoikasia, noin 1 300 €.

Kalatalousmaksu mahdollistaa varojen ohjaamisen joustavasti Päijänteen kalaston hyväksi.

Muistuttajien tarkkailua koskevasta vaatimuksesta ympäristökeskus on lausunut, että vuosina 1995 - 1999 toteutetuissa Päijänteen säännöstelyn kehittämisselvityksissä ja sen jälkeen tehdyissä hauen ja siian lisääntymistä selvittäväissä tutkimuksissa on säännöstelyn vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen selvitetty perusteellisesti. Nykyisen säännöstelyn vaikutukset ovat siten hyvin tiedossa. Säännöstelyn tarkistaminen parantaa kalaston olosuhteita. Ympäristökeskukselle ei tule määrätä uutta velvoitetta tarkkailla säännöstelyn vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen.

Ei ole perusteita sille, että ympäristökeskus veloitettaisiin tarkistamaan lupa määräajoin. Ympäristökeskusta ei myöskään voida vesilain 8 luvun 10 a § 2 momentti huomioon ottaen velvoittaa tarkistamaan säännöstelyä määräajoin.

Kaakkois-Suomen TE-keskuksen muistutuksesta ympäristökeskus on lausunut, että Päijänteen säännöstely yksinään ja yhdessä Kymijoen itäisen Pernoon haaran säännöstelyn kanssa ei haittaa kalojen kutunousua, kuten muistutuksessa on ilmoitettu. Kalojen nousu on vaikeutunut voimalaitosten rakentamisen ja siitä johdettujen muuttuneiden virtaamajakosuhteiden vuoksi. Kalan nousu voimalaitosten ohi on mahdollista vain Koivukosken haarasta voimalaitoksen ja säännöstelypadon kalaportaista. Mikäli TE-keskuksen vaatimus perustuu siihen, kalaportaiden toimivuus on huono sen vuoksi, että Korkeakoski houkuttelee kaloja enemmän kuin Koivukoski, on siihen syytä Kymijoen Pernoon haaran veden säännöstely. Jos Pernoon haaran virtaamajako olisi luonnollinen, ohjautuisi Koivukosken haaraan selvästi nykyistä enemmän vettä ja Koivukosken haaran houkuttelevuus kalan nousuun olisi parempi.

Muistutuksessa esitetystä näkemyksestä, että säännöstelyn tarkistamisella olisi haitallisia vaikutuksia vaellussiian kutunousuun, koska virtaamat pienenevät hiekan nykyisestä loka-marraskuun aikana, ympäristökeskus on lausunut, että vaellussiian nousumahdollisuuksia ja muutoksia tulee tarkastella vain Koivukosken haarasta, joka on ainoa mahdollisuus kalan nousuun merestä Kymijokeen. Säännöstelyn tarkistamisen aiheuttamat muutokset Koivukosken luonnonkosken padon kautta virtaaviin vesimääriin tai Koivukosken voimalaitoksen läpi virtaaviin houkutusvesimääriin ovat erittäin vähäisiä, kun otetaan huomioon virtaamien normaali vuosittainen vaihtelu. Kymijoen virtaamien talviaikainen (15.10. – 1.5.) aleneminen säännöstelyjen tarkistamisen myötä pienenee $47 \text{ m}^3/\text{s}$:sta $45 \text{ m}^3/\text{s}$:iin, mikä vähentää jäätyvien kutualueiden määrää ja parantaa siten vaellussiian kudun onnistumista. Säännöstelyn tarkistamisen vaikutukset vaellussiian lisääntymiseen ovat vähäiset.

Muistutuksessa esitetystä vaatimuksesta, että Kymijoen kalatalous olisi tullut ottaa Päijänteen säännöstelyn kehittämistä koskevan selvitysprosessin aikana paremmin huomioon, ympäristökeskus on lausunut, että selvityksiä tehtäessä eri tahoja kuultiin laajasti eikä TE-keskus tuolloin esittänyt vaatimuksia laajempien kalatalous selvitysten tekemisestä Kymijoella.

Muistutuksessa on väitetty, että hakija ei ole tuonut esille kaikkia Kymijoella aiheutuvia haittoja yksilöimättä kuitenkaan, tarkoitetaanko haitoilla Päijänteen nykyistä säännöstelyä vai tarkistamista. Ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan tarkistamisen vaikutukset Kymijoella on tuotu esille ja niiden on todettu jäävän vähäiseksi. TE-keskuksen vaatima selvitysmenettely ei ole tarpeen.

Säännöstelyn joustavan hoidon kannalta on erittäin tarpeellista, että Päijänteen juoksutusta voidaan muuttaa enemmän kuin $50 \text{ m}^3/\text{s}$ viiden vuorokauden aikana. Nykyisinkin lupa sallii suuremmat muutokset vaikeassa hyytötilanteessa ja toisaalta suurempia virtaamamuutoksia kuin $25 \text{ m}^3/\text{s}$ vuorokaudessa on pyritty välttämään. Lupaehtoa on tarpeen muuttaa esimerkiksi sen vuoksi, että lumen sulamisen aiheuttamat välivedet Päijänteen ja meren välillä nostavat Kymijoen virtaamaa kevättulvan aikaan 2-4 vuorokauden ajaksi $100 - 150 \text{ m}^3/\text{s}$. Tällöin Päijänteen juoksutusta pitäisi voida vähentää juuri silloin, kun sulaminen tapahtuu. Suuria muutoksia juoksutukseen joudutaan tekemään yleensä silloin, kun vettä on joessa muutenkin paljon. Juoksutusmuutokset näkyvät joen alaosalla usean vuorokauden viipeellä. Samanaikaisesti vireillä olevassa Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelyn muutosasiassa on säännöstelyä pyydetty tarkistettavaksi mm. niin, että vedenjuoksutuksessa on pyrittävä välttämään suurempia kuin $25 \text{ m}^3/\text{s}$:n muutoksia vuorokauden aikana.

Luvan määräaikaisen tarkistamisen osalta ympäristökeskus on viitannut Keski-Suomen ja Hämeen TE-keskusten muistutuksista lausumaansa.

Korpilahden kunnan ympäristölautakunnan muistutuksen kalataloudellista tarkkailua ja kalataloudella aiheutuvan vahingon kompensoimista koskevalta osalta ympäristökeskus on viitannut Keski-Suomen ja Hämeen TE-keskusten muistutuksista lausumaansa. Muuten ympäristökeskus on ilmoittanut, että sillä ei ole muistutuksen johdosta lausuttavaa.

Metsähallituksen muistutuksen osalta ympäristökeskus on viitannut Kaakkois-Suomen TE-keskuksen muistutuksesta lausumaansa. Lisäksi ympäristökeskus on todennut, että Koivukosken (Langinkosken) haaran koko vuoden keskimääräiset virtaamat kasvavat hieman säännöstelyn tarkistamisen myötä.

Graninge Energia Oy:n, KEMIJOKI Kymijoen Voima Oy:n ja Pato Osakeyhtiön muistutuksista johdosta ympäristökeskus on ilmoittanut, että se kiistää kaikki korvausvaatimukset perusteettomina ja uudistaa hakemuksessa ja hakemussuunnitelmassa vaatimansa. Kyseessä ei ole vesilain 8 luvun 10 b §:n mukainen säännöstelyn tarkistaminen, vaan valtio on hakenut omien säännöstelylupiansa ehtoihin muutoksia. Ympäristökeskus on lisäksi lausunut seuraavaa:

"Ympäristökeskuksen ja voimayhtiöiden juridista asemaa säännöstelyluvan tarkistuksessa selvittää Vaasan hallinto-oikeuden päätös numero 02/0101/3 Siikajoen vesistön säännöstelyn muuttamisesta 27.5.2002, jossa todetaan mm. seuraavaa: "Luvan saajana ja haltijana valtiolle kuuluvat kaikki säännöstelylupaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Näin ollen ja koska yhtiölle kuuluvaan vesivoiman käyttämiseen ei vesilain mukaan ilman lupaa liity oikeutta vesistön säännöstelyyn, ympäristökeskuksella säännöstelyluvan haltijana on yksin määräämisvalta säännöstelystä voimataloudelle aiheutuvasta lisähyödystä. Se että ympäristökeskuksen on yhtiöön nähden noudatettava myös keskinäistä sopimusta, ei vaikuta ympäristökeskuksen vesilain mukaiseen asemaan."

Maksettavista korvauksista Vaasan hallinto-oikeus toteaa edellä mainitussa päätöksessään seuraavaa: "Hallinto-oikeus toteaa, että oikeus saada korvausta säännöstelyn lupaehtojen muutoksesta johtuvasta, luvan haltijan määräämisvaltaan kuuluvasta säännöstelyhyödyn vähentämisestä kuuluu vesilain nojalla luvan haltijalle eli valtiolle. Koska lupaehtojen muutosta on hakenut valtio, korvausvelvollisuutta säännöstelyn vesivoimalle aiheutuvan lisähyödyn vähentämisestä ei vesilain mukaan tule määrättäväksi. Yhtiöllä voi olla oikeus korvaukseen mainituista menetyksistä vain sen ja valtion keskinäisen sopimuksen nojalla."

Em. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä annetut perustelut ovat suoraan sovellettavissa Päijänteen säännöstelyn tarkistamiseen.

Keskinäisen sopimuksen osalta hakija viittaa hakemuksenliitteenä esitettyyn Valtion ja Säännöstelytoimikunnan keskinäiseen sopimukseen (allekirjoitettu 23.06.1960) ja toteaa, ettei hakija valtion edustajana ole kyseisen sopimuksensa perusteella korvausvelvollinen muistutusten tekijöille. Sopimuksen 10 § mukaisesti Säännöstelytoimikunta vastaa lupaehtojen mukaisesta säännöstelystä aiheutuvista korvattavista vahingoista tai haitoista.

Päijänteen ja Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelyjen tarkistamisten vaikutusten erottelu on täysin teoreettista, koska käytännössä säännöstelyjä hoidetaan yhdessä Päijänteen ja Konnivesi-Ruotsalaisen vesitilanteen mukaan. Tästä syystä voimataloudelle koituvaa kokonaishyötyä on tarkasteltava yhteisesti Päijänteen ja Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelyjen vaikutusten osalta.

Muistuttajien näkemyksestä poiketen hakijan mielestä säännöstelyistä voimataloudelle aiheutuvaa lisähyötyä on lupaprosessissa tarkasteltava kokonaisuutena yhteisesti kaikkien voimayhtiöiden osalta. Säännöstelyistä voimataloudelle kiistat-

ta koitua kokonaishyöty on merkittävä ja säännöstelyjen tarkistaminen vielä lisää kokonaishyötyä. Näin ollen yksittäisille voimayhtiöille säännöstelyjen tarkistamisesta mahdollisesti aiheutuvia vähäisiä laskennallisia edun menetyksiä ei pidä määrätä hakijan korvattavaksi.

Hakija kiistää muistuttajien laskelmissaan käyttämät energian hinnat. Hakijan mielestä energiavaikutusten hinnoittelu on tehtävä todellisten toteutuneiden hake-mussuunnitelmassa esitettyjen hintojen mukaisesti.

Hakija haluaa korostaa, että Säännöstelytoimikuntaan kuuluvia voimayhtiöitä on hakijan toimesta kehoitettu sopimaan keskenään toisten voimayhtiöiden mahdollisten haittojen ja muiden voimayhtiöiden kiistattomien hyötyjen kompensoimisesta."

Armas Luukkosen ynnä muiden muistutuksen johdosta ympäristökeskus on todennut, että Päijänteen ja Konnivesi-Ruotsalaisen säännöstelyjen tarkistamisen vaikutus Kymijoen virtaamiin on hyvin vähäinen ja muutos tapahtuu nykyisten normaalien vaihtelujen sisällä. Iitin Pyhäjärven tulvakorkeudet määräytyvät nykyisin purkautumiskäyrän perusteella suoraan Kymijoen virtaamista. Koska Kymijoen ylivirtaamat eivät kasva säännöstelyjen tarkistamisen myötä, eivät myöskään Iitin Pyhäjärven ylivedenkorkeudet nouse nykyisestä.

Jukka-Pekka ja Riitta Helena Lappalaisen muistutuksen johdosta ympäristökeskus on todennut, että siinä tarkoitetaan ilmeisesti Padasjoen kunnan Nyystälän kylässä sijaitsevaa tilaa RN:o 3:117, joka rajautuu Nyystölälahteen. Muistuttajien rannan rehevöitymiseen on ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan vaikuttanut säännöstelyä huomattavasti enemmän aivan tilan viereen laskevan laajojen peltoalueiden läpi virtaavan Kylänjoen kuormitus. Ympäristöhallinnon vedenlaaturekisterin mukaan joen ravinnepitoisuudet ovat korkeita. Kylänjoen kuormituksen lisäksi tilan koillispuolella olevaan niemenkärkeen rakennettu pengertie on estänyt veden vaihtumista muistuttajien tilan edustalla, mikä on myös lisännyt kasvillisuuden muodostumista. Muistutuksessa esitetyt vaatimukset rannan kunnostamisesta ja korvausten maksamisesta ovat perusteettomia.

Ympäristökeskus on hoitanut sille määrätyt kalojen istutusvelvoitteet määräysten mukaisesti, joten sille ei voida määrätä muistuttajien vaatimia korvausvelvoitteita kalansaaliiden menetyksistä. Kalataloushaitan kompensoinnin osalta ympäristökeskus viittaa Keski-Suomen TE-keskuksen muistutuksesta lausumaansa.

Etelä-Päijänteen kalastusalueen ynnä muiden muistutuksen osalta ympäristökeskus on viitannut Keski-Suomen TE-keskuksen muistutuksesta lausumaansa. Kompensaatiotasoa määriteltäessä tulee käyttää hakemussuunnitelman liitteenä olevaa muistiota hauen poikastuotantokapasiteetin laskennasta Päijänteellä ja sitä täydentävää Suomen ympäristökeskuksen kehittämää laskentamenetelmää.

Keski-Suomen maaseutukeskus r.y. / Keski-Suomen Kalatalouskeskuksen muistutuksen johdosta ympäristökeskus on viitannut Keski-Suomen ja Hämeen TE-keskusten sekä Etelä-Päijänteen kalastusalueen ynnä muiden muistutuksista lausumaansa.

Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry:n ja Kymenlaakson lintutieteellinen yhdistys ry:n muistutuksen johdosta ympäristökeskus on ilmoittanut, että se ei pidä tarpeellisena muistutuksessa vaadittujen lisäselvitysten tekemistä, koska säännöstelyjen tarkistamisen vaikutukset Kymijoen virtaamiin ovat vähäiset suhteessa joen nykyisiin tai luonnontilaisiin vaihteluihin ja koska tarkistaminen muuttaa Kymijoen virtaamia hieman luonnontilaisempaan suuntaan, jolloin vaikutus on positiivinen Kymijoen luonnon kannalta. Tarkistamisten aiheuttamat vähäiset muutokset Kymijoen virtaamiin tapahtuvat nykyisten normaalien vaihteluvälien sisällä, joten tarkistamisilla ei ole vaikutusta saastuneiden pohjasedimenttien erodoitumiseen.

HAKIJAN SELITYKSEEN ANNETUT VASTINEET

1. Graninge Energia Oy on hakijan muistutuksista antamasta selityksestä antamassaan vastineessa lausunut seuraavaa:

"1. Sovellettavat vesilain kohdat

Hakija kiistää selityksessään, että kysymyksessä olisi vesilain 8 luvun 10b §:n mukainen säännöstelyn tarkistaminen. Sen sijaan hakija perustelee hakemustaan vesilain 2 luvun 6 §:n ja 16 luvun 32 §:n mukaan. 2 luku käsittelee rakentamista vesistöön. Hakija ei ole suunnitelmassaan kuitenkaan esittänyt minkäänlaisia rakentamistoimenpiteitä vesistöön vaan ainoastaan olemassa olevan säännöstelyn lupaehtojen tarkistamista. Mikäli kyseessä olisi 2 luvun 6 §:n mukainen hanke, tulee hakijan korvata aiheutuvat vahingot ja edunmenetykset 2 luvun 13 §:n ja 14 §:n mukaan.

Vesilain 16 luku määrittelee hakemusasioiden käsittelyä ympäristölupavirastossa. 16 luvun 32 § antaa mahdollisuuden, että ympäristölupavirasto voi hanketta toimeenpantaessa päättää vähäisiä muutoksia lupapäätöksen määräyksiin, mikäli nämä muutokset eivät loukkaa toisen oikeutta tai etua. Tässä tapauksessa voimassa oleva lupapäätös on pantu toimeen jo 1960-luvun alkupuolella. Toimeenpanosta on jo niin pitkä aika, että voidaan vahvasti epäillä onko 32 § ole sovellettavissa lupaehtomuutosten perusteeksi. 32 §:n soveltamisen edellytyksenä on, että muutos ei loukkaa toisen etua. Haetusta muutoksesta aiheutuu meille muistutuksemme mukainen, huomattava edunmenetys, ellei hakija suorita siitä meille täyttä korvausta.

Olemassa oleva säännöstelylupa (Toinen vesistötoimikunta 2.2.1953) sitoo ehtoineen valtiota ja säännöstelyä muutettaessa tulee muille aiheutuvat vahingot korvata vesilain mukaisesti.

2. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 02/0101/3

Hakija esittää, että Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä 02/0101/3 Siikajoen vesistön säännöstelyn muuttamisesta tulisi soveltaa suoraan Päijänteen säännöstelyn tarkistamiseen. Kiistämme tämän seuraavin perustein:

a) Kyseinen Vaasan hallinto-oikeuden päätös ei ole sovellettavissa ennakkopäätöksenä, koska se ei ole lainvoimainen siitä tiettävästi tehdyn valituksen johdosta. Kyseinen päätös on aiheuttanut alalla yleistä ihmetystä. Vesilain 8 luvun 10b § ei voine asettaa valtiota mihinkään erityisasemaan muihin mahdollisiin säännöstelylupan haltijoihin verrattuna. Jos lupaehtoja tarkistetaan, on vahingot, haitat tai muut edunmenetykset korvattava, kohdistuivat ne sitten keneen tahansa, vaikkapa vesivoimalaitosten omistajiin.

b) Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus oli perustellut Siikajoen vesistön säännöstelyn muuttamishakemuksen vesilain 8 luvun 10b §:n mukaisena hankkeena. Kun hakija nyt Päijänteen säännöstelyn muutosta hakiessaan selittää nimenomaisesti, että muutoshakemus ei perustu vesilain 8 luvun 10b §:ään, ei tätä Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä pidä eikä sitä voida soveltaa Päijänteen säännöstelyn muuttamiseen.

c) Lisäksi Siikajoen vesistön säännöstelyn muuttamishankkeessa on kysymys oleellisesti erilaisesta tapauksesta kuin Päijänteen säännöstelyn muutoshakemuksessa. Valtion ja Revon sähkö Oy:n välinen sopimus on tehty vuonna 1965. Tuona ajankohtana ei altaan säännöstelypäätöstä ollut olemassa vaan Revon Sähkö luultavasti sitoutui noudattamaan myöhemmin tehtävän päätöksen ehtoja. Säännöstelylupapäätös annettiin vasta 16.3.1968 ja se sai lainvoiman KHO:n päätöksellä 8.5.1969, nro 2742/69/RLe. Päätökseen sisältyy ehto, jonka mukaan ne muutokset, joita näihin päätöksiin mahdollisesti myöhemmin tehdään, koskevat veden patoamisen ja juokсутusten osalta myös Uljuan voimalaitosta. Tämän vuoksi voidaan ehkä väittää, että valtion myöhemmin hakemat ja saamat muutokset kyseiseen säännöstelylupaansa eivät aiheuttaisi korvausvelvollisuutta Uljuan voimalaitoksen omistajalle.

Päijänteen säännöstelylupapäätös on annettu 2.2.1953. Säännöstelyn tarkoituksena oli päätöksen mukaan "Kymijoen koskien käyttövoiman lisääminen ja tasoit-

taminen" (ks. päätöksen sivu 10). Kun valtio teki vuonna 1960 sopimuksen Kymijoen voimalaitosten omistajien kanssa, oli kaikille osapuolille yksikäsitteisesti tiedossa säännöstelyn ehdot ja valtio sitoutui niitä noudattamaan. Säännöstelylupa-päätöksessä tai sopimuksessa ei ole sellaista ehtoa, jonka mukaan voimalaitosten omistajien tai muiden henkilöiden, joiden etuihin säännöstely vaikuttaa, tulisi korvauksetta hyväksyä mahdolliset haitat tai vahingot, joita saattaisi aiheutua siitä, että säännöstelyn ehtoja myöhemmin muutettaisiin. Säännöstelylupaehdot oli tarkoitettu pysyviksi. Meidän investointimme Kymijoen voimalaitoksiin on 1950-luvulta lähtien tehty sen mukaisesti, että valtio suorittaa säännöstelyn lupaehtojen mukaisesti. Lupaehtoja muutettaessa tulee meille aiheutuneet edunmenetykset korvata.

3. Sopimus 23.6.1960

Valtio ja Kymijoen voimalaitoksia omistavat yhtiöt (Säännöstelytoimikunta) ovat tehneet 23.6.1960 sopimuksen säännöstelylaitteiden rakentamisesta ja säännöstelyn toteuttamisesta. Säännöstelytoimikunta on sitoutunut maksamaan säännöstelylaitteiden rakentamis- ja käyttö- ja kunnossapitokustannukset. Valtio on puolestaan sitoutunut hoitamaan säännöstelyn säännöstelyluvan (Toinen vesistötoimikunta 2.2.1953) lupaehtojen mukaisesti. Hakija väittää selityksessään, ettei valtio olisi korvausvelvollinen sopimuksen 10 § perusteella, koska Säännöstelytoimikunta vastaa lupaehtojen mukaisen säännöstelyn aiheuttamista vahingoista ja haitoista.

Tämä 10 § ei poista valtion korvausvelvollisuutta siinä tapauksessa, että valtion hakemuksesta lupaehtojen muutetaan. Sopimuksen 10 § tarkoittaa nimenomaan voimassa olevan luvan (Toinen vesistötoimikunta 2.2.1953) lupaehtojen mukaista säännöstelyä.

Mikäli lupaehtoja muutetaan, syntyy uusista lupaehtoista valtiolle korvausvelvollisuus erikseen kutakin vahinkoa kärsivää voimalaitosyhtiötä kohtaan, koska Säännöstelytoimikunnan valtion kanssa 23.6.1960 tekemä sopimus koski vain silloisten lupaehtojen mukaisen säännöstelyn vahinkoja. Sopimus ei määrää Säännöstelytoimikunnalle mitään vastuuta mahdollisesti tulevaisuudessa muutettavien lupaehtojen seurauksena syntyvistä vahingoista.

4. Energia hinta

Hakija vaatii, että energiavaikutusten hinnoittelu on tehtävä "todellisten, toteutuneiden hakemussuunnitelmassa esitettyjen hintojen mukaisesti". Ottamatta kantaa siihen, ovatko hakemussuunnitelman laskelmissa käytetyt hinnat joskus aikaisempina vuosina olleet "toteutuneita ja todellisia", pidämme periaatteessa täysin virheellisenä sitä, että muutetun säännöstelyn tulevina vuosina aiheuttamat energiavaikutukset pitäisi hinnoitella menneisyydestä haetuilla referenssihinnoilla. On selvää, että tulevaisuuden energiamuutokset on hinnoiteltava nähtävissä olevilla tulevaisuuden hinnoilla. Pitkän tähtäimen hintatrendi on sähkömarkkinoilla kaikkien asiantuntijoiden mielestä selvästi nouseva. Muistutuksessamme oleva energian hintataulukko on hyvin realistinen. Kuten olemme muistutuksessamme ilmoittaneet, annamme tarvittaessa lisäselvitystä hintataulukon perusteista.

5. Vaatimukset

Uudistamme kaiken muistutuksessamme esittämämme.

Toteamme lisäksi, että mikäli Kymijoen voimalaitosten omistajayhtiöt pääsevät keskenään sopimukseen säännöstelymuutosten aiheuttamien vahinkojen ja hyötyjen sovittelemisesta tämän lupahakemusprosessin käsittelyn aikana, tulemme vetämään vaatimuksemme tässä asiassa takaisin. Tätä tarkoittavat neuvottelut ovat edelleen menossa voimalaitosten omistajayhtiöiden välillä."

2. Pato Osakeyhtiö on Päijänteen sekä Konniveden ja Ruotsalaisen säännöstelyjä koskevassa vastinekirjelmässään lausunut seuraavaa:

"1. Hakija on todennut, että edellä mainittujen säännöstelyjen tarkistamisten vaikutusten erotteleminen on täysin teoreettista, mistä johtuen vastaamme samalla kirjelmällä molempiin asioihin.

2. Vastaamme ainoastaan siltä osin, kuin hakemuksien johdosta annetuista, asianosaisiksi ilmoittautuneiden muistutuksissa ja hakijan niiden johdosta antamissa selvityksissä on kysymys ehdotettujen säännöstelymuutosten vaikutuksesta vesivoiman ja sitä kautta mahdollisesti syntyvästä korvausvelvollisuudesta.

3. Yhdymme hakijan käsitykseen siitä, että säännöstelyjen tarkistamisesta aiheutuvat voimataloudelliset menetykset / hyödyt ovat laskennallisia ja niin vähäisiä, ettei niistä pidä määrätä ollenkaan korvauksia.

4. Mikäli jonkun katsotaan lupamuutoksien johdosta kärsivän niin huomattavan voimataloudellisen edun menetyksen, että menetys olisi korvattava, katsomme että korvauksen maksajan tulee olla hakijan, jonka intressissä tarkistamiset tapahtuvat.

5. Katsomme, mikäli molempia säännöstelyhankkeita tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena, että mahdollisesti saamamme voimataloudellinen hyöty jää niin marginaaliseksi, ettei meitä voida yleensäkin velvoittaa suorittamaan korvauksia niille vesivoimayhtiöille, jotka mahdollisesti tulevat kärsimään vähäisiä menetyksiä.

Säännöstelyehtojen muuttaminen ei sinänsä puutu vesivoimalaitoksien käyttöehtoihin (esim. niiden omiin säännöstelyoikeuksiin). Se, että joku on saanut nykyisten ehtojen mukaisesta juoksutuksesta hyötyä, ei ole saavutettu etu, johon kajoaminen oikeuttaisi kompensaation saamiseen niiltä, jotka mahdollisesti hyötyvät säännöstelymuutoksista. Eiväthän nyt mahdollisesti hyötyvätkään ole aikanaan saaneet korvauksia siitä, että vettä on säännöstelty heille epäedullisella tavalla.

Hakija on viitannut Konniveden-Ruotsalaisen säännöstelyn osalta 21.04.1955 tehtyyn sopimukseen ja Päijänteen säännöstelyn osalta 23.06.1960 tehtyyn sopimukseen. Katsomme, että näiden sopimusten tarkoituksena ei ole ollut ratkaista sitä kysymystä, miten säännöstelyehtojen muuttamisen aiheuttamat hyödyt / menetykset vesivoiman käytössä korvataan tai kuka on korvauksen saaja / maksaja.

6. Yhdymme hakijan käsitykseen siitä, että muistutuksissa käytetyt energiahinnat ovat täysin ylimitoitettuja."

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

Asiassa on hakemuksen mukaan kysymys Toisen vesistötoimikunnan 2.2.1953 antamalla, Korkeimman hallinto-oikeuden 25.1.1954 pysyttämällä päätöksellä myöntämän Päijänteen säännöstelyä koskevan luvan muuttamisesta säännöstelymääräysten ja kalatalousvelvoitteen osalta. Asian ja tehtyjen vaatimusten tutkimiselle hakemuksessa tarkoitettua laajemmin ei ole olemassa laillista perustetta. Tämän asian yhteydessä ei myöskään kuulu tutkia kysymystä siitä, onko säännöstelystä aiheutunut sellaisia edunmenetyksiä, joita lupaa myönnettäessä ei ole edellytetty aiheutuvan, eikä antaa miltään osin lausuntoa sanotunlaisiin edunmenetyksiin perustuvista vaatimuksista.

Tutkiessaan muutoin asian ympäristölupavirasto katsoo, että asiaa on sen laatuun ja vaikutuksiin nähden riittävästi selvitetty ja hylkää sen enempää selvittämistä koskevat vaatimukset aiheettomina.

Hakemuksessa tarkoitettua säännöstelymääräysten muuttamisesta on hyötyä lähinnä vesistön virkistyskäytölle. Suunnitelman 6 kohdan mukaan virkistyskäytön rahallinen hyöty on 0,2 miljoonaa euroa vuodessa. Vesivoiman osalta hyötyä tulee Kymijoen voimalaitoksille noin 13 000 euroa vuodessa. Eräiden voimalaitosten osalta aiheutuu energian tuoton menetystä (suunnitelman taulukko 10). Kalaston osalta on vaikutusten arvioitu olevan Päijänteen osalta pääsääntöisesti myönteisiä, mutta vähäisiä ja Kymijoen osalta vähäisiä. Muutkin vaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Ympäristölupavirasto katsoo, että hakemuksessa tarkoitettua säännöstelymääräysten muuttamisesta saatava hyöty on siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattava. Hankkeen oikeudelliset edellytykset ovat siten vesilain 2 luvun 6 §:n 2 momentin ja 8 luvun 6 §:n mukaisesti olemassa.

Hakemuksessa tarkoitetulla säännöstelymääräysten muuttamisella ei merkittävästi muuteta säännöstelyn tarkoitusta eikä lisätä sen haitallisia vaikutuksia vesiympäristöön ja sen käyttöön. Toimenpiteellä myöskin ensisijaisesti edistetään vesiympäristön suojelua ja sen käyttöä. Tämän vuoksi ympäristölupavirasto vesilain 8 luvun 10 a §:n nojalla hylkää vaatimukset siitä, että luvan haltija veloitettaisiin myöhemmin hakemaan säännöstelyluvan ehtojen tarkistamista.

Hankkeen arvioitujen vaikutusten perusteella ympäristölupavirasto katsoo, ettei luvan haltijalle ole tarpeen määrätä vaikutusten seurantaan koskevia tai muitakaan uusia velvoitteita ja hylkää niitä koskevat vaatimukset aiheettomina.

Kalatalousvelvoitteen muuttamisen osalta ympäristölupavirasto pitää tarkoituksenmukaisena määrätä toimenpiteiden sijasta vesilain 2 luvun 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun kalatalousmaksun. Kalastettavissa olevan kalakannan suuruus ei ole suoraan verrannollinen kesänvanhojen (siiat) tai esikesäisten (hauki) poikasten lukumäärään, vaan harvemman poikasmäärän yksilöiden kasvu lajin tavanomaiseen pyyntikokoon voi olla parempi kuin suuremmasta poikasmäärästä syntyvän vuosiluokan kasvu. Siksi haitan ehkäisemiseksi ei tarvitse välttämättä istuttaa sitä poikasmäärää, joka on säännöstelyn vuoksi pienentynyt, vaan pienempikin määrä voi tuottaa täyden kompensaation. Tämä on tuotu esille hakemuksen liitteenä 14 olevassa selvityksessä säännöstelyn vaikutuksista Päijänteen siikakantaan. Ravintokilpailun vuoksi kalastettavan siikakannan ja muikkukannan välillä on voimakas negatiivinen korrelaatio. Sama mekanismi vaikuttaa hauen vuosiluokkiin jo siksi, että harvemman poikasikäluokan kannibalismi on pienempi kuin tiheän poikasikäluokan.

Esitetyllä perusteella riittävä kompensaatio säännöstelyn aiheuttamasta kalanpoikasten lisääntymistappiosta on saavutettavissa istuttamalla vuosittain 125 000 esikesäistä hauenpoikasta ja 100 000 kesänvanhaa siianpoikasta. Riittäviksi poikasmääräksi on edellä lausutun perusteella otettu hakemuksen liitteissä 13 ja 14 esitettyjen poikastappioiden vaihteluvälin alarajan mukaiset poikasmäärät. Istutuksen kustannukseksi istutuskuluineen voidaan arvioida 15 senttiä poikasta kohden, joten istutuskustannus olisi yhteensä 33 750 €. Kun tähän lisätään kohtuulli-

set istutusten tuloksellisuuden seurantakustannukset päädytään kokonaiskustannukseen 37 000 €, mikä määrätään suoritettavaksi kalatalousmaksuksi.

Kalataloudellisia menetyksiä koskevat vaatimukset hylätään enemmälti aiheettomina.

Säännöstelyn muuttamisen aiheuttamien voimalaitosten energiamenetysten osalta ympäristölupavirasto hylkää korvausvaatimukset. Voimalaitosten omistajat eivät ole säännöstelyluvan haltijoita eikä niillä sen vuoksi ole oikeutta saada korvausta säännöstelyhyödyn vähenemisestä.

Armas Luukkosen ja hänen muistuttajakumppaniensa vaatimuksen johdosta viitataan siihen, mitä hakija on edellä kerrotussa muistutusten johdosta antamassaan selityksessä ko. kohdalla lausunut.

Keski-Suomen Maaseutukeskus ry./Keski-Suomen Kalatalouskeskuksen kirjoitus-ta on pidetty asiassa annettuna lausuntona.

Tämän vuoksi ympäristölupavirasto muuttaa Toisen vesistötoimikunnan 2.2.1953 antaman päätöksen 5) ja 14) lupaehdot kuulumaan seuraavasti:

"5) Päijänteen vedenjuoksua säännöstellään seuraavia määräyksiä noudattaen:

Säännöstelijän on laadittava hyvissä ajoin ennuste ajanjaksojen 1.1.-15.4., 16.4.-30.6., 1.7.-31.8., 1.9.-31.10. ja 1.11.-31.12. vetisyyksistä (vetisyys on ajanjakson tulovesimäärän prosentuaalinen suhde vuosijakson 1911-1940 keskimääräiseen vuotuisen tulovesimäärään, joka on 7 028 milj. m³), mitkä eri ajanjaksoille eri suuruusluokissa ovat seuraavat:

Ajanjakso		Vetisyys suuruusluokassa				
		1	2	3	4	5
1.1.-15.4.	I	yli 31,0	24,8-31,0	18,9-24,8	14,8-18,9	alle 14,8
16.4.-30.6.	II	yli 42,3	34,9-42,3	27,0-34,9	21,6-27,0	alle 21,6
1.7.-31.8.	III	yli 22,5	17,1-22,5	12,0-17,1	8,6-12,0	alle 8,6
1.9.-31.10.	IV	yli 19,6	14,6-19,6	10,0-14,6	7,0-10,0	alle 7,0
1.11.-31.12.	V	yli 25,6	18,9-25,6	13,0-18,9	9,0-13,0	alle 9,0

Siihen saakka kunnes ajanjakson vetisyys voidaan ennustaa otaksutaan sen kuuluvan kolmanteen suuruusluokkaan.

Vetisyyden ennakoarvioiden perusteella on juoksutus Päijänteestä määritettävä käyttämällä Päijänteen tavoitekorkeuksina seuraavissa taulukoissa esitettyjä tavoitekorkeuksia, jotka ovat valtakunnallisessa NN-korkeusjärjestelmässä ja sidotuja vedenkorkeusasteikkoon Kalkkinen, ylä (1406510).

Tavoitekorkeus 15.4:

Ajanjakson I vetisyys suu- ruusluokkaa	Tavoitekorkeus 31.12.	Tavoitekorkeus 15.4., kun ajanjakson II vetisyys on suuruusluokkaa				
		1	2	3	4	5
1	Mikä tahansa	77,45	77,55	78,10	78,35	78,10
2	78,50	77,55	77,75	78,05	78,15	78,30
	78,30	77,50	77,67	77,85	78,00	78,20
	78,10	77,47	77,60	77,80	77,95	78,10
	77,90	77,45	77,57	77,77	77,90	78,05
3	78,30	77,50	77,65	77,85	78,00	78,05
	78,10	77,45	77,62	77,80	78,00	78,05
	77,90	77,45	77,60	77,75	77,95	78,00
	77,70	77,45	77,55	77,70	77,80	77,85
4	78,30	77,60	77,75	77,95	78,10	78,20
	78,10	77,55	77,70	77,80	77,95	78,05
	77,90	77,55	77,65	77,75	77,80	77,90
	77,70	77,55	77,60	77,70	77,75	77,80
5	Mikä tahansa	77,60	77,65	77,80	77,90	78,00

Tavoitekorkeus 30.6:

Ajanjakson II vetisyys suu- ruusluokkaa	Tavoitekorkeus 15.4.	Tavoitekorkeus 30.6., kun ajanjakson III vetisyys on suuruusluokkaa				
		1	2	3	4	5
1	Mikä tahansa	78,60	78,60	78,60	78,60	78,60
2	77,80	78,57	78,57	78,62	78,62	78,62
	77,70	78,52	78,52	78,62	78,62	78,62
	77,50	78,40	78,45	78,50	78,55	78,55
	77,30	78,35	78,40	78,45	78,45	78,45
3	78,10	78,45	78,50	78,55	78,60	78,60
	77,90	78,45	78,50	78,50	78,55	78,55
	77,70	78,45	78,45	78,45	78,50	78,50
	77,50	78,45	78,45	78,45	78,45	78,50
4	78,30	78,45	78,45	78,45	78,55	78,60
	78,00	78,45	78,45	78,45	78,45	78,50
	77,80	78,40	78,40	78,40	78,40	78,45
	77,50	78,30	78,30	78,30	78,35	78,40
	77,35	78,20	78,20	78,20	78,30	78,40
5	78,30	78,45	78,45	78,50	78,50	78,55
	78,20	78,40	78,40	78,45	78,45	78,50
	77,90	78,25	78,25	78,25	78,30	78,30
	77,60	78,05	78,05	78,05	78,10	78,10
	77,40	78,00	78,00	78,05	78,10	78,10

Tavoitekorkeus 31.8:

Ajanjakson III vetisyys suu- ruusluokkaa	Tavoitekorkeus 30.6.	Tavoitekorkeus 31.8., kun ajanjakson IV vetisyys on suuruusluokkaa				
		1	2	3	4	5
1	78,55	78,65	78,65	78,65	78,70	78,70
	78,30	78,45	78,45	78,55	78,60	78,60
	78,10	78,30	78,30	78,40	78,40	78,45
	77,90	78,25	78,25	78,25	78,30	78,40
	77,70	78,15	78,20	78,25	78,25	78,35
2	78,55	78,50	78,50	78,50	78,55	78,55
	78,30	78,30	78,35	78,35	78,45	78,45
3	78,55	78,30	78,30	78,35	78,40	78,40
	78,40	78,25	78,25	78,25	78,25	78,25
	78,20	78,15	78,15	78,15	78,15	78,15
	78,10	78,05	78,05	78,10	78,15	78,15
4	78,40	78,20	78,20	78,20	78,20	78,25
	78,20	78,10	78,10	78,10	78,15	78,15
5	78,40	78,20	78,20	78,20	78,20	78,20
	78,00	78,00	78,00	78,00	78,00	78,00

Tavoitekorkeus 31.10:

Ajanjakson IV vetisyys suu- ruusluokkaa	Tavoitekorkeus 31.8.	Tavoitekorkeus 31.10., kun ajanjakson V vetisyys on suuruusluokkaa				
		1	2	3	4	5
1 tai 2	78,70	78,42	78,47	78,50	78,55	78,60
	78,50	78,25	78,35	78,42	78,47	78,50
	78,30	78,20	78,30	78,35	78,35	78,35
	78,10	78,13	78,20	78,25	78,25	78,25
	78,00	78,10	78,15	78,15	78,25	78,25
3	78,55	78,20	78,30	78,35	78,40	78,40
	78,40	78,05	78,10	78,20	78,25	78,25
	78,20	77,90	77,95	78,10	78,10	78,15
	78,05	77,85	77,85	78,00	78,05	78,10
	77,90	77,75	77,80	77,90	77,95	78,05
	77,80	77,70	77,75	77,80	77,90	78,00
4	78,50	77,95	78,05	78,20	78,25	78,30
	78,30	77,87	77,95	78,05	78,05	78,15
	78,00	77,70	77,75	77,85	77,90	77,90
	77,85	77,70	77,75	77,85	77,85	77,85
5	78,30	78,00	78,05	78,10	78,15	78,15
	78,20	77,90	77,95	78,00	78,05	78,05
	78,00	77,80	77,80	77,80	77,85	77,90
	77,80	77,70	77,70	77,75	77,75	77,75

Tavoitekorkeus 31.12:

Ajanjakson V vetisyys suu- ruusluokkaa	Tavoitekorkeus 31.10.	Tavoitekorkeus 31.12., kun ajanjakson I vetisyys on suuruusluokkaa				
		1	2	3	4	5
1	78,30	78,55	78,55	78,55	78,55	78,55
	78,10	78,50	78,50	78,50	78,55	78,55
	77,95	78,25	78,25	78,35	78,45	78,45
	77,80	78,25	78,25	78,30	78,45	78,45
2	78,50	78,35	78,35	78,40	78,40	78,40
	78,30	78,25	78,35	78,40	78,40	78,40
	77,90	78,10	78,15	78,25	78,35	78,35
	77,60	77,90	77,95	78,00	78,05	78,10
3	78,50	78,25	78,30	78,35	78,40	78,40
	78,10	77,95	78,00	78,05	78,15	78,25
	77,80	77,85	77,95	78,00	78,10	78,15
4	78,15	78,10	78,10	78,10	78,15	78,20
	77,80	77,70	77,75	77,85	77,90	77,92
	77,70	77,70	77,70	77,80	77,83	77,83
5	78,40	78,20	78,20	78,20	78,25	78,25
	78,30	78,15	78,15	78,15	78,17	78,20
	78,15	78,00	78,00	78,00	78,00	78,05
	78,00	77,80	77,85	77,90	77,90	77,95
	77,60	77,60	77,60	77,70	77,70	77,70

Ajanjaksojen kuluessa, ainakin kuukausien vaihteessa on tehtävä uusi arvio kulumassa olevan ja sitä seuraavan ajanjakson vetisyydestä sekä tehtävä tästä johdettava muutos tavoitekorkeuteen.

Ennakoarvioiden mahdollisten virheellisyyksien takia on juoksutusvesimääriä muutettava varovaisesti, ja saa juoksutusvesimäärän muutos olla korkeintaan 100 m³/s viiden vuorokauden aikana.

Juoksutuksen tulee olla kuitenkin sellainen, että Kymijoen virtaama Kuusankoskella on vähintään 130 m³/s. Mikäli luonnonmukainen vesimäärä kuitenkin edellyttäisi edellä mainittua pienempää virtaamaa Kuusankoskella, saadaan Kalkkisten juoksutusvesimäärä pienentää luonnollista vastaavaan vesimäärään.

Laivaliikenteen vaatiman vedenkorkeuden turvaamiseksi Päijänteen vedenpinnan tulee olla vähintään korkeudella NN + 77,72 m viimeistään toukokuun 15 päivänä, minkä jälkeen Päijänteen vedenpinta laivaliikenteen aikana ei saa olla korkeutta NN + 77,72 m alempana, ellei edellisen momentin edellyttämä pienin juoksutusvesimäärä johda alempaan vedenkorkeuteen. Jos kuitenkin ajanjakson 16.4.-30.6. vetisyys on ensimmäistä suuruusluokkaa, niin saa Päijänteen vedenpinta alittaa korkeuden NN + 77,72 m toukokuun 20 päivään saakka.

Runsasvetisinä vuosina on vedenjuoksutuksessa noudatettava vielä seuraavia erikoismääräyksiä:

Kun ajanjakson 16.4.-30.6. vetisyyden ennustetaan olevan ensimmäistä suuruusluokkaa, niin ennustuksen tapahduttua juoksutusvesimäärä lisätään sellaiseksi, että Päijänteen vedenpinta alenee ennen kevättulvan alkamista korkeudelle NN + 77,50 m tai sen alapuolelle, mikäli siitä ei aiheudu merkittäviä tulvavahinkoja alapuolisella vesistöosalla. Juoksutusvesimäärää on kuitenkin pienennettävä jo silloin, kun havaintaan, että vedenpinta on alenemassa korkeuden NN + 77,35 m alapuolelle tai laivaliikenteen edellyttämää kesävedenkorkeutta NN + 77,72 m ei muuten saavuteta viimeistään toukokuun 20 päivänä. Juoksutusta saadaan vähentää jo silloin, kun havaitaan, että kesäkuun 30 päivän tavoitekorkeutta ei ylitetä. Kesäkuussa juoksutetaan silmälläpitäen kesäkuun 30 päivän tavoitekorkeutta.

Kun ajanjakson 16.4.-30.6. vetisyys on ensimmäistä suuruusluokkaa ja ajanjakson 1.7.-31.8. vetisyyden ennustetaan myös olevan suurinta luokkaa, niin vedenkorkeuden ylitettyä rajan NN + 78,60 m ja vedenpinnan ollessa yhä nousemassa, juoksutetaan heinäkuun alusta lähtien niin paljon, kuin se alapuolisella vesistöosalla merkittäviä vahinkoja tuottamatta on mahdollista, kunnes vedenpinta alkaa laskea, jolloin juoksutusvesimäärä muutetaan silmälläpitäen tavoitekorkeutta.

Poikkeuksellisen runsasvetisinä vuosina on juoksutusvesimäärät asetettava sellaisiksi, että Päijänteen säännöstely ylin vedenkorkeus jää vastaavaa luonnonvaraista vedenkorkeutta alemmaksi ja kokonaisvahingot Päijänteellä ja sen alapuolisella vesistöosalla jäävät mahdollisimman pieniksi. Tällöin on juoksutusta suurennettava enintään määrään 500 m³/s. Milloin luonnonvarainen vesimäärä ylittäisi määrän 600 m³/s, voidaan juoksutusta lisätä määrään, mikä olosuhteiden mukaan valiten on 100-150 m³/s suurinta luonnonmukaista vesimäärää pienempi. Juoksutusta on jatkettava edellä sanotun mukaisena siihen saakka, kunnes juoksutusmääräysten mukaisen tavoitekorkeuden saavuttaminen antaa siihen mahdollisuuden.

Heinäkuun 1 päivän ja joulukuun 31 päivän välisenä aikana saadaan juoksuttaa vettä Päijänteen ja Kymijoen kokonaiskäytön kannalta edullisimmalla tavalla silloin, kun Päijänteen vedenpinta on korkeutta NN + 78,20 m alempana, mutta juoksutusvesimäärän muutos saa olla korkeintaan 100 m³/s viiden vuorokauden aikana ja juoksutusvesimäärän tulee olla sellainen, että virtaama Kuusankoskella on vähintään 130 m³/s. Mikäli luonnonmukainen vesimäärä kuitenkin edellyttäisi mainittua pienempää virtaamaa Kuusankoskella, saadaan juoksutusvesimäärää pienentää luonnollista vastaavaan vesimäärään. Edellä sanotun tilanteen aikana on pidettävä kirjaa juoksutusohjeiden määräämistä tavoitekorkeuksista ja viimeistään 1 päivänä tammikuuta ryhdyttävä juoksuttamaan juoksutusohjeiden asettama tavoitekorkeutta silmälläpitäen.

Hyydevahinkojen ja muiden äkillisten vahinkojen estämiseksi saadaan muuttaa juoksutusvesimäärää tarpeellisella tavalla, mutta vaaran ohimentyä on jälleen mahdollisimman pian noudatettava juoksutusmääräyksiä."

=====

"14) Luvan haltijan on maksettava Keski-Suomen ja Hämeen TE-keskuksille yhteisesti 37 000 euron vuotuinen kalatalousmaksu käytettäväksi säännöstelyn kala-

taloudellisten haittojen ehkäisemistä ja vähentämistä tarkoittaviin toimenpiteisiin ja toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailemiseen Päijänteellä. Maksu on käytettävä siten, että se hyödyttää tasapuolisesti koko haitta-aluetta. Maksun käytöstä on kuultava vaikutusalueen kalastusalueita. Elleivät TE-keskukset pääse yksimielisyyteen maksun käytöstä, on niiden jaettava maksu molempien erikseen käytettäväksi niiden toimialueeseen puheena olevasta säännöstelyvesistöstä kuuluvien vesipinta-alojen suhteessa.

Maksu on suoritettava tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa seuraavan vuoden alusta alkaen vuosittain tammikuun kuluessa."

KÄSITTELYMAKSU

Päätöksestä peritään käsittelymaksu 6300 euroa.

Vesilain 21 luvun 9 § (muut. 88/2000).

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista (1416/2001).

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika päättyy sattuvan sunnuntain takia maanantaina 20.1.2003.

Muutosta tähän päätökseen saa hakea

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea,
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät,
- 3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät,
- 4) alueellinen ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja
- 5) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusosoitus liitteenä.

Ratkaistu 5.12.2002

Seppo Räisänen

Seppo Kekäläinen

Petri Shemeikka

Sinikka Pärnänen

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet johtaja Seppo Räisänen sekä ympäristöneuvokset Seppo Kekäläinen ja Petri Shemeikka. Asian ovat esitelleet Seppo Kekäläinen ja esittelijä Sinikka Pärnänen.
SK/SP/KK

Itä-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen nro 75/02/1.

Määräaika ja valitusmenettely

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antamispäivästä sitä määräaikaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava **Itä-Suomen ympäristölupaviraston** kirjaamoon viimeistään **tammikuun 20. päivänä 2003** ennen virka-ajan päättymistä.

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64 B, Kuopio
Postiosoite: PL 69, 70101 Kuopio
Puhelin: (017) 243 511

Valituksen lähettäminen postitse tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan **Vaasan hallinto-oikeudelle**, on mainittava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ne asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- valtakirja, jos valittaja käyttää asiamiestä.

Valituskirjelmä liitteineen, lukuun ottamatta valtakirjaa, on toimitettava **kaksin kappalein**.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa peritään muutoksenhakijalta **oikeudenkäyntimaksua 65 euroa**. Maksusta ja maksuvelvollisuudesta vapautuksesta eräissä tapauksissa on säädetty tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetusta laissa.